View the original article

پرونده هسته‌ای ایران

گروسی: ۱۸ ماه است از وضعیت ذخایر اورانیوم غنی‌شده ایران اطلاع دقیقی نداریم

رادیو فردا

۲۷/آبان/۱۴۰۵

رافائل گروسی، مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی

رافائل گروسی، مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، هشدار داد که این نهاد نزدیک به ۱۸ ماه است اطلاعات دقیقی از وضعیت ذخایر اورانیوم غنی‌شده ایران ندارد و به‌دلیل نبود دسترسی به تأسیسات هسته‌ای جمهوری اسلامی، قادر به راستی‌آزمایی فعالیت‌های آن نیست.

او در عین حال از توافق همکاری هسته‌ای میان آمریکا و عربستان سعودی استقبال کرد و آن را منطبق با چارچوب حقوقی آژانس دانست.

گروسی روز چهارشنبه ۲۷ آبان در آغاز نشست شورای حکام آژانس در وین اعلام کرد که به‌جز نیروگاه بوشهر، این نهاد نه اطلاعاتی درباره وضعیت مواد و تأسیسات هسته‌ای اعلام‌شده ایران دریافت کرده و نه

امکان بازرسی از این تأسیسات را داشته است.

آقای گروسی در نشست خبری پس از این جلسه نیز تأکید کرد: «می‌توانم تأیید کنم که بازرسی‌ها فقط در بوشهر انجام شده است. بنابراین هیچ بازرسی دیگری در ایران در جریان نیست و امیدوارم بتوانیم هرچه زودتر آن‌ها را از سر بگیریم».

مدیرکل آژانس گفت ادامهٔ این وضعیت مانع از انجام مسئولیت‌های نظارتی این نهاد در چارچوب پیمان منع گسترش سلاح‌های هسته‌ای، موسوم به ان‌پی‌تی، شده است.

او همچنین تأکید کرد که بدون دریافت اطلاعات از ایران و دسترسی بازرسان به تأسیسات هسته‌ای، آژانس نمی‌تواند تأیید کند که مواد هسته‌ای اعلام‌شده جمهوری اسلامی همچنان صرفاً برای مقاصد صلح‌آمیز مورد استفاده قرار می‌گیرند یا نه.

آژانس در آخرین برآورد خود پیش از حملات اسرائیل و آمریکا در خرداد ۱۴۰۴، ذخایر اورانیوم غنی‌شده تا سطح ۶۰ درصد ایران را حدود ۴۴۰ کیلوگرم اعلام کرده بود. با گذشت نزدیک به یک سال و نیم از آن حملات، محل نگهداری و وضعیت کنونی این ذخایر همچنان برای بازرسان بین‌المللی روشن نیست.

در جریان جنگ ۱۲روزهٔ خرداد ۱۴۰۴، تأسیسات اصلی غنی‌سازی ایران در نطنز و فردو و همچنین بخش‌هایی از مجموعهٔ هسته‌ای اصفهان هدف حملات قرار گرفتند. شماری از تأسیسات هسته‌ای ایران در جنگی که نهم اسفند همان سال آغاز شد نیز بار دیگر هدف حملات نظامی قرار گرفتند.

بیشتر در این باره:

ترامپ: در دیدار با پوتین و شی درباره خلع سلاح هسته‌ای، ایران و اوکراین صحبت می‌کنیم

بر اساس گزارش رویترز، یکی از مراکزی که آژانس هنوز نتوانسته وضعیت آن را روشن کند، تأسیسات غنی‌سازی سوخت اصفهان است که ایران در ۲۲ خرداد ۱۴۰۴ وجود آن را به آژانس اعلام کرده بود.

آژانس قصد داشت روز بعد از این تأسیسات بازرسی کند، اما آغاز حملات نظامی این برنامه را متوقف کرد. به گفتهٔ یک دیپلمات ارشد، محل دقیق و وضعیت کنونی این تأسیسات همچنان نامشخص است.

درخواست گروسی برای ازسرگیری همکاری؛ مخالفت تهران با بازرسی‌ها در شرایط جنگی

گروسی در سخنان روز چهارشنبه خود بار دیگر خواستار بازگشت ایران به همکاری با آژانس شد و تأکید کرد که وضعیت کنونی جدی است.

او گفت: «ما از دوستان ایرانی خود دعوت می‌کنیم و از آن‌ها می‌خواهیم که همکاری با ما را از سر بگیرند».

مدیرکل آژانس با اشاره به رایزنی‌های دیپلماتیک دربارهٔ برنامهٔ هسته‌ای ایران افزود که هرگونه توافق احتمالی به سازوکار راستی‌آزمایی نیاز دارد؛ سازوکاری که تنها آژانس می‌تواند آن را فراهم کند.

گروسی همچنین پیشنهاد کرد که ایران با برداشتن گام‌های تدریجی و فنی، ضمن در نظر گرفتن نگرانی‌های ایمنی و امنیتی، شرایط بازگشت بازرسان را فراهم کند.

او تأکید کرد که پیشرفت در این زمینه نباید به ملاحظات سیاسی دیگر مشروط شود.

این درخواست در حالی مطرح می‌شود که مقام‌های جمهوری اسلامی ازسرگیری بازرسی‌ها را به پایان جنگ و دستیابی به تفاهمی سیاسی با آمریکا مشروط کرده‌اند.

کاظم غریب‌آبادی، معاون وزیر خارجهٔ ایران، شامگاه ۲۴ آبان در گفت‌وگو با تلویزیون حکومتی گفت تا زمانی که جنگ به‌طور دائمی پایان نیابد، تفاهمی دیپلماتیک برقرار نشود و آمریکا تعهدات خود را انجام ندهد، تهران نمی‌تواند دسترسی‌های آژانس را برقرار کند.

این موضع پس از انتشار گزارش محرمانهٔ آژانس در ۲۲ آبان بیان شد؛ گزارشی که در آن نیز نسبت به ناتوانی این نهاد در راستی‌آزمایی وضعیت مواد هسته‌ای ایران هشدار داده شده بود.

بیشتر در این باره:

ایران می‌گوید تا پایان جنگ، دسترسی آژانس انرژی اتمی به تأسیسات هسته‌ای برقرار نمی‌شود

سرنوشت نامشخص توافق قاهره

مدیرکل آژانس پیش‌تر، در نشست شورای امنیت سازمان ملل در پنجم آبان، پیشنهاد کرده بود که ایران و آژانس برای ازسرگیری همکاری‌های نظارتی به «توافق قاهره» بازگردند.

این توافق در شهریور ۱۴۰۴، پس از جنگ ۱۲روزه، میان عباس عراقچی، وزیر خارجهٔ ایران، و رافائل گروسی امضا شد و قرار بود سازوکاری برای ازسرگیری بازرسی‌ها با در نظر گرفتن نگرانی‌های امنیتی تهران فراهم کند.

با این حال، پس از فعال شدن مکانیسم ماشه و بازگشت تحریم‌های سازمان ملل علیه ایران در مهرماه همان سال، علی لاریجانی، دبیر وقت شورای عالی امنیت ملی، اعلام کرد که توافق قاهره «عملاً کان‌لم‌یکن» شده است.

گروسی اکنون بار دیگر تأکید کرده که اقدامات تدریجی فنی می‌تواند راه را برای اجرای دوبارهٔ نظارت‌های عادی آژانس و ایجاد فضای اعتماد لازم برای توافقی گسترده‌تر هموار کند.

اختلاف بر سر بازرسی‌ها در شرایطی ادامه دارد که دولت دونالد ترامپ بارها تأکید کرده اجازه نخواهد داد جمهوری اسلامی به سلاح هسته‌ای دست یابد، در حالی که شماری از مقام‌های ایران همچنان بر صلح‌آمیز بودن برنامهٔ هسته‌ای کشور تأکید دارند.

خبرگزاری رویترز روز چهارشنبه ۲۷ آبان به نقل از دو منبع آگاه گزارش داد که رومن گافمن، رئیس سازمان اطلاعات خارجی اسرائیل، موساد، هفته گذشته در دیدار با مقام‌های آمریکایی، از جمله جان رتکلیف، رئیس سازمان سیا، خواستار حملات مشترک تازه آمریکا و اسرائیل به ایران شده است.

او همچنین در میامی با استیو ویتکاف، فرستاده ویژه دونالد ترامپ، دیدار کرده و اطلاعات امنیتی اسرائیل درباره ایران، از جمله برنامه هسته‌ای جمهوری اسلامی، را در اختیار مقام‌های آمریکایی گذاشته است.

به گفته منابع رویترز، ران درمر، از نزدیکان بنیامین نتانیاهو، نیز همزمان برای جلب حمایت واشینگتن از حمله تازه به ایران رایزنی کرده است. نتانیاهو معتقد است فرصت اقدام نظامی در حال محدود شدن است، زیرا ممکن است آمریکا تا پایان سال بخشی از نیروهای خود را از منطقه خارج کند.

این تلاش‌ها در حالی صورت می‌گیرد که ترامپ در پی میانجی‌گری قطر، فعلاً از حمله دوباره به ایران خودداری کرده و کشورهای عرب خلیج فارس نیز از او خواسته‌اند برای جلوگیری از حملات تلافی‌جویانه تهران، جنگ را تشدید نکند.

یک مقام کاخ سفید به رویترز گفت فشار اقتصادی آمریکا بر ایران چنان شدید بوده که نیازی به عملیات نظامی گسترده تازه نیست، هرچند همه گزینه‌ها همچنان روی میز است.

منابع رویترز همچنین می‌گویند ارتش اسرائیل تهدید فوری از سوی ایران ارزیابی نمی‌کند و دو مقام اروپایی نیز با اشاره به نبود نشانه‌ای از فروپاشی قریب‌الوقوع حکومت ایران، درباره دستاوردهای احتمالی حملات نظامی تازه ابراز تردید کرده‌اند.

استقبال گروسی از توافق هسته‌ای آمریکا و عربستان

رافائل گروسی در بخش دیگری از سخنان روز چهارشنبه خود از توافق همکاری هسته‌ای غیرنظامی میان آمریکا و عربستان سعودی استقبال کرد و آن را منطبق با چارچوب حقوقی آژانس بین‌المللی انرژی اتمی دانست.

این توافق که در ماه ژوئیه اعلام شد، به دلیل نگرانی‌ها درباره احتمال گسترش سلاح‌های هسته‌ای مورد توجه قرار گرفته است. برخی رسانه‌های آمریکایی گزارش داده‌اند که توافق می‌تواند امکان انتقال فناوری هسته‌ای آمریکا به عربستان را بدون برخی محدودیت‌های معمول برای جلوگیری از کاربرد نظامی آن فراهم کند.

با این حال، گروسی در نشست خبری خود در وین گفت این توافق «نتیجه‌ای بسیار رضایت‌بخش» داشته و با موافقت‌نامهٔ جامع پادمان‌های عربستان با آژانس مطابقت دارد.

او توضیح داد که در رایزنی با آمریکا و عربستان، مقرراتی به توافق افزوده شده که شباهت زیادی به مفاد پروتکل الحاقی دارد و ریاض نیز به‌طور داوطلبانه با اقدامات راستی‌آزمایی بیشتر موافقت کرده است.

مدیرکل آژانس همچنین اعلام کرد که بر اساس این توافق، بازرسان آژانس به اطلاعات و تأسیسات مرتبط با تبدیل و غنی‌سازی اورانیوم، ساخت سوخت هسته‌ای و بازفرآوری مواد هسته‌ای در عربستان دسترسی خواهند داشت.

به گفتهٔ گروسی، آمریکا و عربستان در ماه اکتبر از آژانس خواسته‌اند اقدامات لازم برای اجرای سازوکارهای نظارتی و راستی‌آزمایی این توافق را انجام دهد.

او ضمن استقبال از رویکرد دو کشور در همکاری با آژانس تأکید کرد که با آغاز توسعهٔ برنامهٔ تولید برق هسته‌ای عربستان، آژانس نیز بر فعالیت‌های مربوط به آن نظارت خواهد کرد.

این مطلب بخشی از:

ایران | سیاسی | بایگانی | پرونده هسته‌ای ایران | گزارش‌های خبری

© ۲۰۲۶ تمام حقوق این وب‌سایت، بر اساس مقررات کپی‌رایت، برای رادیو فردا محفوظ است.